

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki jih bomo predstavili na peti redni novinarski konferenci v letu 2020. Ta bo v **ponedeljek, 14. decembra 2020, ob 10. uri** na platformi zoom.

Pridružite se nam ob 10. uri na tej povezavi: <https://us02web.zoom.us/j/89303616330>

Naslov: **Zgodbe iz konzerve. Zgodovine predelave in konzerviranja rib na severovzhodnem Jadranu**

Uredili: Iva Kosmos, Tanja Petrović, Martin Pogačar

Leto: 2020

Zbirka: Kulturni spomin

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za kulturne in spomske študije

ISBN: 978-961-05-0458-0

Specifikacija: mehka vezava • 14,5 × 20,5 cm • 304 strani • ilustrirano

Cena: 19,00 EUR

Avtorji prispevkov: Marija Borovičkić, Ulf Brunnbauer, Veronika Gamulin, Srečko Gombač, Alenka Janko Spreizer, Dunja Janković, Heike Karge, Iva Kosmos, Tanja Petrović, Martin Pogačar, Nataša Rogelja Caf, Julijano Sokolić, Inge Solis, Lea Vene

Prispevki v knjigi na različne načine obravnavajo ribjo konzervo in skozi industrijo predelave rib na Jadranu. Ta industrija je vplivala na demografijo, način življenja, logiko dela in razmerja med delom in prostim časom ter na biografije in spomine delavk in delavcev. Pri tem je bila v zadnjih desetletjih predmet transformacij, relokacij, razkroja, ki so posledica deindustrializacije in spremljajočih sistemskih sprememb.

Avtorice in avtorji prispevkov zbranih v tej knjigi se osredotočajo na lokalne zgodovine tovarn ribjih konzerv, ki jih umeščajo v dva okvira: sinhroni, globalni okvir vzpona in padca industrije predelave ribe, v katerem je zgodovina jadranskih tovarn, zaradi njenega vpliva na demografijo obalnih mest, emancipacijo ženske delovne sile, in nenehnega konflikta s turizmom, primerljiva z zgodovino tovarn drugod po svetu; ter diahroni okvir propada ribje-predelovalne industrije, ki ga je mogoče opazovati in raziskovati v okviru še vedno nedokončanega procesa deindustrializacije jadranske obale z vsemi posledicami, ki jih ta prinaša.

Naslov: **Antropologija med štirimi stenami. Spoznavanje družbe in sebe med pandemijo**

Avtor: Dan Podjed

Spremna beseda: Vesna Milek

Leto: 2020

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko narodopisje

ISBN: 978-961-05-0467-2

Specifikacija: mehka vezava • 20 × 12 cm • 152 strani • ilustrirano

Cena: 19,00 EUR (redna)

Kaj se zgodi, če antropolog obtiči med štirimi stenami? Koga naj raziskuje v osami? Knjiga predstavi zagate »profesionalnega voajerja«, ki je med pandemijo začel opazovati sebe in svoje bližnje ter zapise objavljati po spletu. Tako je nastal nenavaden dialog med opazovalcem, ki se je prelevil v razkazovalca, in družbo, ki je spremljala in komentirala njegove čudne navade: od razkuževanja nakupljene hrane in tuširanja steklenic do zalezovanja ptic, ki so se naselile na opustelem igrišču. Je čuden on – ali smo čudni mi?

Naslov: **Sveto in smešno. Stripovski esej o hecni plati religije**

Avtor: Izar Lunaček

Leto: 2020

Jezik: slovenski

Založnika: Založba ZRC • Zavod Stripolis

Izdajatelj: Inštitut za kulturne in spominke študije

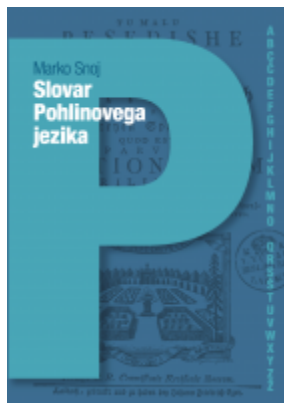
ISBN: 978-961-05-0471-9

Specifikacija: mehka vezava • 19 × 19 cm • 240 strani

Cena: 19,00 EUR (redna)

Kako sta lahko religija in komedija v sorodu, če pa prva svetinje dviga na piedestale, druga pa jih z njih klati? Toda kaj, če like, ki se jim smejimo, obenem tudi častimo v njihovem predrznem kršenju družbenih norm? In ali z dvigom na piedestal boga ne izobčimo iz družbe in ga spremenimo v potencialno tarčo skupnega posmeha? V stripu Sveto in smešno se risar in doktor filozofije Izar Lunaček sprehodi skozi zgodovino tako komedije kot religije in pokaže, da njun spor nemara izvira iz odraščanja pod isto streho. Po poti nam servira kup lokalnih bajk, ki namigujejo, da je pred pohodom mednarodnih monoteizmov mitologija smešne like redno uvrščala v panteone in jih celo postavljala ob bok glavnim božanstvom.

Naslov: **Slovar Pohlinovega jezika. Na osnovi njegovih jezikoslovnih del**

Avtor: Marko Snoj

Leto: 2020

Zbirka: Slovarji • Fran

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

ISBN: 978-961-05-0476-4

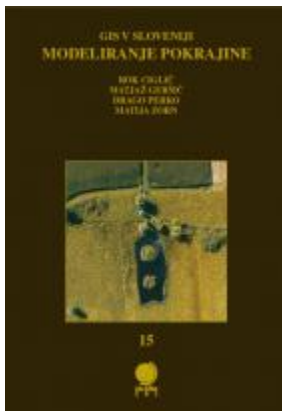
Specifikacija: trda vezava • 16,5 × 24 cm • 988 strani

Cena: 45,00 EUR (redna)

Slovar Pohlinovega jezika prinaša prikaz in razlago besedja, ki ga je naš prvi narodni buditelj Marko Pohlin (1735–1801) prikazal ali uporabil v svojih jezikoslovnih delih. To so Tu malu besedishe treh jefikov (1781), ki je prvi natisnjen slovar s slovenščino na prvem mestu, Glossarium Slavicum (1792), ki je prvi natisnjen (predznanstveni) etimološki slovarja kakega slovanskega jezika, prva izdaja slovnice Kraynska grammatika (1768) in štiri izdaje učbenika Abecedika (1765, 1789, 1794 in 1798). Slovar obsega 13.433 slovarskih sestavkov, in sicer 12.229 polnih (356 lastnoimenskih), med katerimi je 11.774 enobesednih in 455 dvo- ali večbesednih, ter 1204 kazalčnih. V prvem dodatku so besede razvrščene glede na izbrane besednovrstne podkategorije, v drugem pa v pomenska polja.

Pohlinovo jezikoslovno delo je imelo sicer precejšen, a po svoji vrednosti vendarle premajhen vpliv na poenotenje in standardizacijo slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju. Če bi Pohlinovi sodobniki in njihovi nasledniki cenili njegovo delo po dejanski vrednosti, bi danes kavču rekli lenišče, šefici poročnica, indijskim oreškom epātke, sinovi hčerki pa sînkinja.

Naslov: **Modeliranje pokrajine**

Uredili: Rok Ciglič, Matjaž Geršič, Drago Perko, Matija Zorn

Leto: 2020

Zbirka: GIS v Sloveniji 15

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-05-0468-9

Specifikacija: mehka vezava • 16,5 × 23,5 cm • 252 strani

Cena: 39,00 EUR (redna)

Knjiga *Modeliranje pokrajine* je 15. v zbirki GIS v Sloveniji. Namen knjige je predstaviti najrazličnejša spoznanja raziskovalcev v svetu geografskih informacijskih sistemov na območju Slovenije v zadnjih letih. Zmogljiva geoinformacijska orodja in natančni podatki omogočajo raziskave raznih procesov in pojavov ter njihovo modeliranje. Poleg tega se razvijajo tudi številne spletne geoinformacijske aplikacije. V knjigi so prikazani rezultati projektov in izsledki raziskav s področij, kot so geologija, geomorfologija, hidrologija, varovanje okolja, geografija, geodezija, arheologija, promet, telekomunikacijska infrastruktura, turizem, kulturna dediščina, daljinsko zaznavanje in druga. Bralci bodo v knjigi našli nekatere novosti v uporabnosti geografskih informacijskih sistemov, hkrati pa se bodo lahko seznanili tudi z zanimivi rezultati raziskovalnega dela na številnih področjih.

Naslov: **Domači odzivi na globalne izzive**

Uredili: Matija Zorn, Blaž Komac, Rok Ciglič in Erik Logar

Leto: 2020

Zbirka: Naravne nesreče 5

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

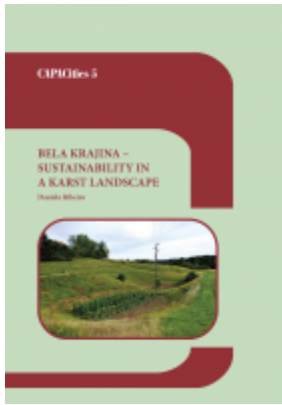
Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-05-0266-1

Specifikacija: mehka vezava • 16,5 × 23,5 cm • 176 strani

V knjigi je štirinajst poglavij s področja naravnih nesreč. V poglavjih so opisana raziskovalna spoznanja ter primeri uporabe sodobnih tehnologij v primeru naravnih nesreč, s poudarkom na domačih odzivih na globalne izzive. Knjiga vsebuje različne teme, kot so na primer potresi, suše, vročinski valovi, poplave, snežni plazovi ter odzivanje in komuniciranje v primeru naravnih nesreč.

Naslov: **Bela krajina. Sustainability in a Karst Landscape**

Avtorica: Daniela Ribeiro

Leto: 2020

Zbirka: CAPACities 5

Jezik: angleški

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-05-0461-0

Specifikacija: mehka vezava • 16,5 × 23,5 cm • 140 strani

Cena: 19,00 EUR (redna)

Trajnostni razvoj na kraških območjih bi moral biti prilagojen posebnostim te pokrajine, posebej njeni ranljivosti. Pravilno vrednotenje razvojnega potenciala in upravljanje s kraškimi območji je zelo pomembno za Slovenijo. V tej knjigi so predstavljene analize vpliva pokrajinskih značilnosti na rabo zemljišč in trajnostni razvoj obmejne slovenske kraške pokrajine – Bele krajine. Da bi opozorili na kombinacijo družbenih dejavnikov in naravnih razmer za celostni pogled na kraško pokrajino, smo uporabili tri pristope: 1. oceno obremenjenosti kraške pokrajine zaradi človeka, 2. analizo sprememb rabe zemljišč in 3. kvantitativno in kvalitativno analizo trajnostnega razvoja Bele krajine. Kraški pojavi na trajnostni razvoj lahko vplivajo tako pozitivno kot negativno. Po mnenju lokalnih deležnikov so pozitivni učinki povezani večinoma s turizmom, negativni učinki pa predvsem v omejenem kmetijstvu. Sklenimo z mislijo, da so kraški pokrajinski pojavi lahko več kot le omejevalni dejavniki, saj imajo tudi razvojni potencial.

Naslov: **Slovenska posebnost – dvorec Podšentjur v Podkumu. Od nenavadnega nastanka do desetih rodov rodbine Čop**

Avtor: Boris Golec

Leto: 2020

Zbirka: Thesaurus memoriae Dissertationes 14

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

ISBN: 978-961-05-0473-3

Specifikacija: trda vezava • 20 × 28 cm • 298 strani

Cena: 29,00 EUR (redna)

Monografija izrisuje zgodovino dvorca Podšentjur v zasavskem Podkumu do danes. Med podšentjurskimi graščaki pripada posebno mesto rodbini Čop, ki je dvorec kupila leta 1748, od zemljiške odveze leta 1848 pa kontinuirano kmetuje na nekdanji dominikalni posesti. Prva posebnost Podšentjurja je dolgotrajno lastništvo Čopovega rodu, saj so Čopi danes na Slovenskem najstarejša od samo dveh rodbin graščakov neplemiškega izvora, ki se lahko pohvalita, da sežejo njune korenine še v čas pred prelomnim letom 1848. Druga posebnost je nastanek dvorca, ki se je razvil v drugi polovici 16. stoletja iz posesti kmetov Zavrlov. Ti so se v dveh ali treh generacijah povzpeli od navadnih podložnikov do zemljiških gospodov, zadnja predstavnica te rodbine pa se je celo poročila s plemičem. Končno ne gre prezreti tretje posebnosti, dejstva, da sta v 20. stoletju potonila v pozabo tako ime dvorca kot sploh spomin na Čopovo hišo kot nekdanji dvorec ter na Čope kot graščake in zemljiške gospode.

Naslov: Vladimir Bartol: Zbrano delo, 4. knjiga. Krajša proza po letu 1945

Avtor: Vladimir Bartol
Drugi avtorji: Uredil Miran Košuta
Leto: 2020
Zbirka: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev 281
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
ISBN: 978-961-05-0470-2
Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 516 strani
Cena: 35,00 EUR (redna)

Četrty zvezek Zbranih del Vladimirja Bartola prinaša piščevo krajšo prozo, ki je nastala zvečine v Trstu in Ljubljani od maja 1945 do njegove smrti leta 1967. Glavnino izdaje sestavljajo štiri pripovedi, ki jih je avtor leta 1957 uvrstil v zbirko *Tržaške humoreske*, svojo edino objavljeno leposlovno knjigo po drugi svetovni vojni. Gre za novo poglavje pisateljevega opusa, ki izrazito odstopa od dotlejšnjih alarafskih ali alamutskih problematik, tem, motivov, vzdušij in likov. Prej pretežno filozofsko, ničejansko, freudovsko, makiavelistično ali psihoanalitično uglašenost in zgodovinsko, orientalsko ali mednarodno uprostorjenost predvojnih del tukaj nadomeščajo humoreskno novatorstvo, pripovedna šegavost, jezikovna raznorodnost, psihološko tipiziranje, politična aktualističnost, razvidna ideološka opredeljenost in kronotopska umeščenost teh pripovedi v kočljiva leta anglo-ameriške zasedbe Trsta po zaključku druge svetovne vojne. Zvezek priobčuje tudi deset večidel revijalno objavljenih leposlovnih besedil iz istega obdobja ter dve doslej še neobjavljeni, s čimer zaokroža izdajo Bartolove krajše proze v *Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev*.

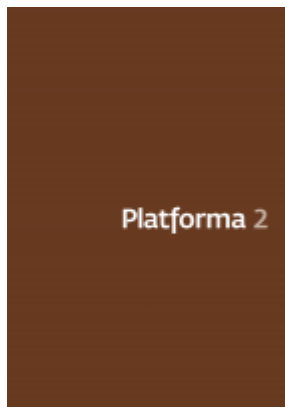
Naslov: The Letters of Count Ignaz Maria von Attems-Heiligenkreuz to his Father (1734–1738). Digital Edition

Uredili: Metoda Kokole, Gabriele Haug-Moritz
Leto: 2020
Jezik: angleški • nemški • slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Muzikološki inštitut
Soizdajatelja: Slovensko društvo za preučevanje 18. stoletja • Commission for Modern Austrian History, Vienna
ISBN: 978-961-05-0486-3
Specifikacija: internetna objava • html

Kritična in komentirana izdaja malo znanega primarnega vira iz 18. stoletja priča o značilnem kavalirskem potovanju tistega časa. To je 34 pisem, ki jih je plemeniti popotnik grof Ignaz Maria von Attems-Heiligenkreuz (1714–1762) v času med novembrom 1734 in decembrom 1738 poslal svojemu očetu v notranjeavstrijsko prestolnico Gradec. Pisma se danes nahajajo v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu v okviru družinskega fonda grofov Attems (Familienarchiv Attems, Briefe des Grafen Ignaz Attems, K. 19, H. 87). Ohranjena korespondenca ni le pomemben vir o Attemsovem izobraževanju temveč prinaša tudi bogastvo zgodovinskih informacij o tedanjem vsakdanu – poteh, transportu, cenah, prenočiščih, pa tudi zdravju, oblačilih, šolanju, verskih zadevah, ekonomiji, prinaša pa tudi opise najpomembnejših turističnih atrakcij ter čudes tistega časa. Nadalje pisec očetu pošilja tudi sveže novice iz političnega sveta ter mu ne pozabi poročati tudi o nekaterih obiskih glasbenih prireditelj, koncertov, plesov in opernih predstav. Pričujoča spletna izdaja prinaša digitalizirane originale pisem, diplomatski prepis in študije.

Naslov: **Platforma 2. Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU**

Uredili: Lea Kuhar, Vita Zalar
Avtorji posameznih prispevkov: Manca Černivec, Silvija Žnidar, Andreja Alt, Rebecca Rose, Magdalena Germek, Uroš Kranjc
Leto: 2020
Jezik: angleški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Podiplomska šola ZRC SAZU
ISBN: 978-961-05-0484-9
Specifikacija: mehka vezava • 14,8 × 21 cm • 151 strani
Cena: 7,00 EUR (redna)

Platforma 2 je znanstveni zbornik, v katerem študentke in študentje Podiplomske šole ZRC SAZU predstavljajo svoje tekoče delo in rezultate dosedanjih raziskav. Zbornik združuje prispevke z najrazličnejših področij humanistike in družboslovja, ki izhajajo iz širokega spektra raziskovalnih vprašanj.

Naslov: **Semantična prozodija. Leksikalni in besedilno-diskurzivni vidiki**

Avtorica: Mojca Šorli
Leto: 2020
Zbirka: Lingua Slovenica 16
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
ISBN: 978-961-05-0482-5
Specifikacija: mehka vezava • 14,5 × 21 cm • 206 strani
Cena: 19,00 EUR (redna)

Monografija se usmerja v korpusno analizo besedil, ki kaže, kje se stikajo oziroma prepletajo leksikalni in diskurzivni vidiki pragmatičnega pomena. Pojem vrednotenja je ključen za razumevanje, kako jezik deluje, zato smo želeli s posebnim poudarkom na pojavu, imenovanem semantična prozodija, osvetliti to, v slovenskem prostoru tradicionalno zapostavljeno temo, kot se kaže na nekaterih specifičnih področjih uporabnega jezikoslovja, posebej v leksikografiji in prevodoslovju. Lokus tega pojava, ki določa pragmatično funkcijo pomenske enote, je v besedilnem, ne leksikalnem pomenu, kar predstavlja izziv za sodobne leksikografske opise. Prvi del knjige sestavljajo poleg uvoda krajši zgodovinski oris pragmatičnih jezikovnih teorij in izbrane leksikalne analize, v drugem delu sledi navezava na pragmatične vidike besedilne oziroma diskurzivne analize, na vrednotenje in metaforo, ob koncu pojav osvetlimo še v medjezični perspektivi. Pomen raziskovanja semantične prozodije za jezikoslovje potrjuje tradicija, pa tudi spoznanja na mnogih področjih, ki so tesno povezana z jezikom in interpretacijo pomena, denimo digitalizacija in tehnologije, medijske politike in vsebine ali pravo(sodje).

Naslov: Jaz sem pa tako slišal. Folklorne in druge pripovedi od Spodnjih Pirnič prek Vodice, Mengša, Domžal, Lukovice, Blagovice, Moravč in Vač do Podgorice

Avtorice: Nastja Koritnik, Barbara Koritnik, Breda Podbrežnik Vukmir
Ilustracije: Marija Mojca Vilar
Leto: 2020
Zbirka: Glasovi 54
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko narodopisje
ISBN: 978-961-05-0481-8
Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 154 strani
Cena: 21,00 EUR (redna)

Knjiga prinaša 160 folklornih pripovedi, ki so nastale na področju severnega obrobja Ljubljane, zelo razgibanega koščka slovenske zemlje, ki sodi v osrednjeslovensko regijo, jezik teh krajev pa v gorenjsko narečno skupino. Pripovedovalci, ki so za to knjigo prispevali duhovno izročilo iz svojega spomina in spomina svojih prednikov, so se večinoma osredotočili na eno snovno področje. Tako je kdo povedal več o življenju in verovanjih v davni preteklosti, drugi je izbral mlajše zgodovinsko obdobje, tretji je povedal veliko o obrti, naslednjega je bolj prevzelo kmečko življenje, kdo je veliko povedal o industriji, drugi se je osredotočil na intelektualno področje, na znamenite osebnosti ali etnološko snov. Vsaka zgodba posebej je pomemben dokument o obstoju naroda in pristnega jezika na tem območju ter duhovnega izročila, ki nas navdihuje in bo navdihovalo tudi prihodnje rodove. Branje bo zaradi zapisa narečne govornice terjalo nekaj vztrajnosti, a je vredno truda. Dovolite si, da vas knjiga popelje na potovanje po tem delu naše domovine ter vas navduši za odkrivanje skrivnosti, ki jih ponuja slovensko izročilo.

Naslov: Most na Soči. Arheološke raziskave v letih 2000–2016 na levem bregu Idrijce
The 2000–2016 archaeological investigations on the left bank of the Idrijca

Avtor: Miha Mlinar
Avtorji prispevkov: Metka Culiberg, Petra Leben-Seljak, Borut Toškan
Leto: 2020
Zbirka: Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 43
Jezik: angleški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za arheologijo
ISBN: 978-961-05-0487-0
Specifikacija: trda vezava • 20 × 29 cm • 336 strani • 73 risb, načrtov in fotografij, 22 preglednic in grafov, 72 tabel
Cena: 73,00 EUR (redna)

Most na Soči je ključno in najbolj raziskano arheološko najdišče v Zgornjem Posočju. Njegovo bogato preteklost že več kot poldrugo stoletje razkrivajo naključna odkritja in strokovna izkopavanja tako naselbinskih ostankov iz bronaste, železne in rimske dobe kot tudi pripadajočih grobišč.

V tej knjigi so predstavljena novejša odkritja na levem bregu Idrijce, kjer je že od konca 19. stoletja znano obsežno grobišče iz železne dobe. Na njegovem severnem obrobju je bilo z izkopavanji Tolminskega muzeja v letih 2000–2016 na treh lokacijah – Pucarjev rob, Repelc in Lipičarjev vrt – odkritih skupaj 88 grobov. Največ jih je iz železne dobe, vmes je bilo tudi ducat grobov iz rimske dobe in en iz zgodnjega srednjega veka. V njihovi neposredni bližini so bili odkriti še sočasna žganinska jama in kamnit zidec, pod njimi pa naselbinski ostanki iz pozne bronaste dobe.